

Inovativní učitelé – jak kultura školy pomáhá či škodí

Mgr. Petr Novotný, Ph.D.

Filozofická fakulta Masarykovy Univerzity, Brno, ČR

Příspěvek je průběžným výstupem práce na výzkumném projektu Učitelé a inovace. O současné praxi a některých možnostech rozvoje práce učitele, podporovaném Grantovou agenturou České republiky. Tento projekt si klade otázku jaká je zkušenost inovativních učitelů v české škole a do jaké míry je tato zkušenost zobecnitelná v zájmu porozumění inovacím v práci většiny učitelů a škol. K tomu je nezbytné porozumět vztahu mezi inovativností učitele a kulturou školy. Mezi zaváděním inovací v práci jednotlivých učitelů a situací ve škole, inovativností školy jako celku často zeje hluboká propast. Kultura školy, coby obtížně definovatelný, avšak všudypřítomný a relativně stálý faktor, který obsahuje přesvědčení a hodnoty, porozumění, postoje, významy, normy, symboly, rituály, ceremonie, preferovaná chování, a který se projevuje v chování lidí ve škole, zásadně ovlivňuje míru a způsob uplatňování inovací. Kultura školy se promítá do podstatných procesů na všech úrovních, včetně učitelovy práce ve třídě, schopnosti vzájemné podpory a kooperace, jinými slovy kultura školy determinuje mnohé z toho, na co učitel v konfrontaci s potřebou inovovat reaguje. Složitost a komplexnost vztahu mezi inovativním úsilím jednotlivce a chodem školy dokládá příspěvek na vybraných výsecích z případových studií škol, které jsou v rámci zmíněného výzkumu zpracovávány.